

Inleiding

Dit jaar werkten we aan de grootste begroting in ons 7 jarig bestaan. Dankzij vele particulieren, stichtingen, fondsen en bedrijven, de Wilde Ganzen en de NCDO konden de projecten worden verwezenlijkt.

Dit jaar was ik 2 maanden in Belarus en woonde zoals vanouds in het internaat. Ruim 3 weken daarvan was ik in Minsk om Russisch te studeren aan de universiteit. Het leven in de stad is totaal verschillend van het leven op het platteland. De hoofdstad met zijn brede straten, pleinen en kolossale gebouwen is de laatste jaren erg veranderd. Tegenwoordig zie je steeds meer winkels, wegen worden verbeterd, er wordt veel gebouwd en gerestaureerd.

Het leven in het internaat is veel rustiger, ver van het lawaai van de stad. Op 25 april, net terug van de eerste reis naar Belarus, werd mij de onderscheiding 'Ridder in de Orde van Oranje Nassau' uitgereikt. Iedereen die op enigerlei wijze aan het project heeft bijgedragen onderscheid ik bij deze met een stukje van deze mooie medaille.

De bouw van de boerderij is afgerond, volgend jaar gaat de boerderij zelfstandig door. De beroepsopleiding loopt uitstekend, dit jaar studeerde de 31e leerling af.

Uw donatie is voor de volle 100% besteed aan het project in Belarus. Wij vragen u ons in 2009 opnieuw te steunen met een aantal nieuwe projecten. Meer daarover leest u in deze krant die dank zij Studio Jean Philippe uit Sint Michielsgestel en Drukkerij Croon Litho en Druk uit Esch tot stand kwam.

Ria Schraeverus

NCDO en Wilde Ganzen

In 2009 hebben de NCDO: Nationale Commissie voor internationale samenwerking en Duurzame Ontwikkeling en stichting Wilde Ganzen opnieuw bijgedragen aan de projecten in Belarus. Van de NCDO ontvingen wij een subsidie voor kleinschalige projecten. Het NCDO wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Stichting Wilde Ganzen verstrekte op iedere door ons georganiseerde actie een premie. Door de prettige contacten en de hulp van de medewerkers van Wilde Ganzen die we te allen tijden kunnen bellen is ons project op een nog hoger peil gekomen. Bij aanvang van nieuwe projecten moeten vele documenten voor de NCDO en Wilde Ganzen worden ingevuld om een subsidie te verkrijgen. Het kost erg veel tijd en inspanning om alles voor elkaar te krijgen maar het is zeker de moeite waard. Niet alleen de stichting maar ook de begunstigde in Belarus wordt bij de aanvraag betrokken. Er moeten documenten worden overlegd zoals bijvoorbeeld oprichtingsakte, bouwtekeningen en begrotingen. De werkwijze van de NCDO en Wilde Ganzen zorgt ervoor dat subsidiegeld en donaties van particulieren op goede wijze worden besteed. Tevens zorgen de organisaties er voor dat er controle uitgevoerd wordt op de werkwijze van de stichting.

De Wilde Ganzen draagt het CBF keur. (Centraal Bureau Fondsenwerving).

ASML Foundation Veldhoven

Zoals u heeft kunnen lezen in de vorige nieuwsbrief werden in het jaar 2007 leermiddelen aangeschaft voor alle klassen van de school in Kalinovka. De materialen werden gesponsord door ASML Foundation. Er werd zelfs een compleet nieuw ingerichte computerklas door hen aangeboden. Het was de grootste donatie sinds de oprichting van de stichting. De directeur van het weeshuis Gennadi Nikolaewitsj Ermak stelde een leerkracht aan die de kinderen wegwijs maakte in de wereld van computers. Onvoorstelbaar hoe snel ook deze kinderen die leren gebruiken. Computers worden tevens ingezet door de leerkrachten om de lessen inzichtelijk te maken op een groot scherm. Het nieuwe systeem van les-

geven door de inzet van computers is van grote invloed op de leerresultaten.

Na de afronding van dit project, waarbij 100% van het geld werd besteed, heeft stichting Weeshuizen Belarus opnieuw ASML Foundation benaderd voor een donatie. Ditmaal werd gekozen voor het Gorodejskaja Skola internaat. Er wonen 128 kinderen in de leeftijd van 3 tot 17 jaar. Onder hen zijn 70 weeskinderen en 58 kinderen zijn doof of zeer slechthorend. Zij leren o.a. gebarentaal maar er zijn geen of nauwelijks hulpmiddelen. Leerlingen die wel ouders hebben gaan in de weekenden naar huis. Er is tevens een crisisopvang met plaats voor 16 kinderen vanaf 3 jaar. Het is een noodoplossing bij uit-

huisplaatsingen. In ernstige gevallen worden kinderen direct bij de ouders weggehaald en vinden zij hier een voorlopig onderdak. Door de royale donatie en de hulp van stichting ASML Foundation zullen ook in dit internaat de leerresultaten verbeteren.

Het bedrijf ASML heeft een aantal vestigingen in meer dan 15 landen. ASML is wereldwijd marktleider van lithografische precisiesystemen voor de semiconductor (chips) industrie. De hoofdvestiging van ASML zetelt in Veldhoven. ASML maakt uiterst complexe machines die kritisch zijn in het productieproces van micro chips. ASML heeft wereldwijd meer dan 6000 medewerkers. Zie ook: www.asml.com.

Als je het kind in je vergeten bent, dan ben je jezelf vergeten

Kinderen in Nederland

Kinderen in Nederland over kinderen in Belarus

Stralingsziekte?

Tien jaar heb ik op de kerncentrale van Tsjernobyl gewerkt. In 1989, drie jaar na de ramp ben ik er weggegaan. Meteen na de explosies moest ik de gevolgen in kaart brengen. Ik onderzocht in wat voor toestand het vierde blok zich bevond, deed metingen naar de stralingsniveaus en gaf adviezen over wat te doen in de eerste uren na het ongeluk. Helaas zijn niet al mijn adviezen opgevolgd. Als gevolg daarvan begon op 26 april, precies overeenkomstig de berekeningen die ik had geleverd, een tweede brand in de verwoeste reactor. Het was een brand van gigantische omvang en zo fel, dat niemand ook maar probeerde hem te doven. Het ontstaan van die tweede brand heeft in grote mate bijgedragen aan de uitstoot van radioactieve verbrandingsproducten in de atmosfeer en hun verspreiding over de hele

wereld. Het eerste en belangrijkste advies luidde dat onmiddellijk alle mensen in de nabije omgeving moesten worden geëvacueerd. Verbazingwekkend genoeg begon de evacuatie pas de volgende dag. Er was bij de bewoners geen spoor van ongerustheid. Ik werd ziek, net als alle anderen. De diagnose "stralingsziekte" werd niet gesteld, niet in de Oekraïne, niet in Moskou maar later in Duitsland. Na vier jaar kwam er een bevestiging uit mijn eigen land. Dit gebeurde met één enkel doel: het verhullen van de werkelijke gevolgen van het ongeluk en de omvang van de schade die de economie en de volksgezondheid is toegebracht.

Nikolaj Karpan
Hij schreef het boek Tsjernobyl: "De wraak van het vreedzame atoom":

Maud, 11 jaar

Ik help samen met mijn vriendinnen de stichting Belarus. Nu helpen we een weeshuis. Maar... over een tijdje gaan we een ziekenhuis helpen. Dat ziekenhuis staat ook in Belarus. Ze hebben hulp nodig, echt veel hulp. Het is een ziekenhuis voor baby's, maar helaas zijn veel apparaten kapot, dus kunnen ze niet goed verzorgd worden, vooral met de geboorte. Als ze geen lucht krijgen kunnen de dokters niks doen. Alles is stuk of het is er niet. Als baby's geen lucht hebben krijgen ze een handicap. De hersenen beschadigen omdat ze meer als 4 minuten geen lucht krijgen. Sommige baby's hebben een ziekte waar de dokters niks aan kunnen doen, veel baby's overlijden. Dus steun ze, dank u wel.
Groetjes van Maud.

Geerte, 10 jaar

Ik help omdat het zielig is dat de kinderen geen ouders meer hebben. Ik help samen met mijn vriendinnen Britt en Maud. Net zoals op de rommelmarkt en we hebben we ook loten verkocht. Nu krijgen ze een beter leven. Het is heel goed dat ze leren werken en het is ook goed voor als ze ziek worden want dan worden ze verzorgd. Ook is het belangrijk dat ze nu zelf hun eten verbouwen. Ik denk dat mamma het ook leuk vindt. Mamma heeft ook geholpen en achter de kraam lootjes verkocht op het Helvoirts Weekend. Ze vindt het een goede stichting. Ze heeft ook broodjes gemaakt en voor drinken gezorgd. Ik wil nog wel een keertje helpen, dan wordt alles nog beter in Belarus.

Britt, 11 jaar

In Gastenbosch hebben we formulieren uitgedeeld, die konden de mensen invullen. Dat waren oudere mensen en we konden zien hoeveel ze wilden geven, dat schreven ze op. Ik vind het goed dat die kinderen onderwijs krijgen, dan worden ze slimmer. Zij willen ook leren. Ik zou wel eens willen zien hoe ze leven. Ik zou het wel vóór en ná het project willen zien. Mijn moeder is er niet meer, ze is overleden. Als mijn vader ook dood was... dan was ik niet gelukkig, heel alleen. Het is wel erg als je geen familie hebt, ook als ik alleen was en ook geen familie had. Het weeshuis is een groot huis met kinderen zonder familie en vaak ziek en gehandicapt, geestelijk in hun hoofd. Ze hebben niet genoeg geld want er is een ramp geweest. Ik was bij Geerte en ze zei: "help je mee?". Ik werd daar heel blij van.

Acties

2College

In december 2007 werd een Kerstactie gehouden op middelbare school 2College in Oisterwijk. De opbrengst werd besteed aan de bouw van een garage voor landbouwwerktuigen.

Jazzspektakel

Zondag 9 maart trad in Gemeenschapshuis Gastenbosch de Pebblestone Jazzband op met als gastzangeres Jopie van Oirschot. Het werd een vrolijke en swingende middag. Britt, Geerte en Maud haalden geld op.

Kinderen voor kinderen

Tijdens de kindermarkt hebben Nicole, Nienke en Kris op eigen initiatief iets heel bijzonders gedaan. Zij schreven een verhaal en verkochten het aan de bezoekers van de markt. Zij schonken de opbrengst aan de stichting.

Project in voorbereiding

Ziekenhuis Saligorsk

Passages uit een brief van vice-voorzitter van het Departement voor Welzijn mevrouw Bariewa: "In het verzorgingsgebied van het ziekenhuis van Saligorsk worden per jaar ongeveer 4000 geboortes geregistreerd. Op de kinderafdeling van het ziekenhuis worden jaarlijks 1500 kinderen geboren en op de afdeling spoedeisende hulp en te vroeg geboren baby's liggen meer dan 200 kinderen. Het team kan vaak alleen consulterend adviseren, er zijn geen middelen om daadwerkelijk te helpen".

In april van dit jaar werd een bezoek gebracht aan het ziekenhuis in Saligorsk door arts Tom Romein en gezondheidspsycholoog Marc Jansen. Voorafgaand aan dit bezoek hebben we een jaar lang overlegd met de vice-voorzitter van het Departement voor Welzijn mevrouw Bariewa over een eventuele ondersteuning van het ziekenhuis van Saligorsk. Afgesproken werd dat de stichting dit in overweging zou nemen, mits de overheid hierin zou participeren. Aan Tom Romein en Marc Jansen werd gevraagd mee te gaan naar dit ziekenhuis voor een deskundig advies. Dank aan beiden die op eigen kosten afreisden naar Belarus.

Het ziekenhuis heeft een verzorgingsgebied van 150.000 mensen, waarvan er bijna 100.000 in Saligorsk zelf wonen. In het totale district zijn nog 6 perifere ziekenhuizen met poliklinieken. Deze kleinere ziekenhuizen vallen voor meer specialistische zorg terug op het ziekenhuis te Saligorsk. Op het ziekenhuisterrein staan twee bijgebouwen voor tuberculosepatiënten en een laboratorium. De afdeling kindergenees-

kunde heeft naast bedden en poliklinische mogelijkheden voor algemene pediatrie ook nog een reanimatieafdeling en een intensieve zorgafdeling. Door de inflatie van de afgelopen jaren is de basiszorg in heel Belarus slechter geworden. Er is geen geld voor nieuwe apparatuur en de oude apparatuur functioneert slecht of valt regelmatig uit. Groot probleem in Belarus is het overmatig gebruik van alcohol waardoor veel baby's alcoholverslaafd geboren worden. Zij vertonen direct na de geboorte kenmerken van het absentiesyndroom en blijken later het foetaal alcohol syndroom te ontwikkelen met als gevolg verstandelijke en/of gedragsproblemen. Abortus is in Belarus niet toegestaan, wel artificiële zuigcurettage.

Wij bezochten de reanimatie- en intensieve zorgafdeling. We zagen dat er slechts één slecht werkende couveuse was. In de warme bedjes lagen misvormde baby's; overigens netjes tussen schone lakens. Beademingsapparatuur voor kinderen is er eigenlijk niet. Het gevaar voor verstandelijke, motorische of zintuiglijke stoornissen is buitengewoon groot als pasgeborenen of te vroeg geboren baby's zuurstofgebrek oplopen. De beelden maakten op ons grote indruk, een indruk van droefheid en ellende.

De medische zorg in Saligorsk is niet te vergelijken met die in Nederland. Er is kennis maar het ontbreekt aan apparatuur. De medisch specialisten zijn erg betrokken, openhartig en staan open voor adviezen. De juiste beleidsvisie ontbreekt om preventieve program-

ma's beter te laten uitvoeren. Er moet meer aandacht komen voor prenatale- en perinatale zorg.

In oktober reisde Tom Romein opnieuw naar Belarus om een aantal dagen mee te werken met de kinderartsen op de afdeling neonatologie. Van de 1500 baby's die hier geboren worden zijn er ongeveer 100 te vroeg geboren en/of hebben een laag geboortegewicht. Bijna al deze vroeg geborenen vragen om speciale zorg in couveuses of warme bedjes met goede hygiëne, uitgekende voeding, specifiek opgeleide verpleegkundigen, technici en kinderartsen.

Het ziekenhuisproject van de Stichting Weeskinderen Belarus voor 2009 sluit volkomen aan bij de projecten die we de laatste 5 jaren hebben verwezenlijkt. De weeshuizen zitten "vol" verstandelijk beperkte kinderen. Het is zaak om te zorgen dat gezond geboren baby's gezond blijven en prematuur en dysmatuur geboren baby's de vereiste zorg krijgen. De medische zorg kan naar een beter niveau wordt gebracht. Wij als stichting wilden wel hulp verlenen als de overheid ook participeert in een uit te voeren project. De overheid heeft na een jaar van besprekingen besloten 4 nieuwe couveuses aan te schaffen en de kinderafdeling in 2009 op te knappen. Dit heeft ons doen besluiten samen met stichting SMHO een hulpverleningsprogramma te maken samen met artsen in Belarus en Nederland. Wij hopen met de uitvoering daarvan in het voorjaar van 2009 te beginnen.

Tom Romein, Ria Schraeverus

De Limburgse stichting Sociaal Medische Hulpverlening aan Oost-Europa heeft recent besloten een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met stichting Weeshuizen Belarus.

SMHO bestaat ruim 23 jaar waarvan de laatste 20 jaar als stichting. Zij heeft talrijke hulpverlenings- projecten ondersteund in vele Oost-Europese landen en verzorgde maar liefst 79 transporten met een totaal van 1.300.000 kg. Veel geld is besteed aan medische hulpmiddelen en het realiseren van bouwkun-

dige voorzieningen in ziekenhuizen en scholen. Inkomsten worden verkregen uit opbrengsten van kledinginzamelingen in vele Nederlandse gemeenten. De stichting heeft zich bewezen op het gebied van financiële verantwoording, beleid, activiteit en verslaggeving en heeft daarvoor een positieve beoordeling mogen ontvangen van het Centraal bureau Fondsenwerving. Stichting SMHO heeft gedurende een aantal jaren bijgedragen aan kleinschalige projecten in o.a. ziekenhuizen en zorginstellingen voor gehandicapte kinderen in Minsk. De mogelijkheid tot controle van de gerealiseerde projecten, alsmede de wijze van afhandeling op financieel gebied voldeed niet aan de gebruikelijke manier van werken zoals SMHO dat in andere landen gewend was.

Samenwerkingsovereenkomst
Overtuigd zijnde van de openhartige en deskundige manier van werken van stichting Weeshuizen Belarus, heeft het bestuur van stichting SMHO na rijp beraad unaniem besloten op volstrekt vrijwillige basis als cosponsor te gaan meewerken aan een ziekenhuisproject dat wordt voorbereid door stichting Weeshuizen Belarus. Samen gaan wij proberen met instemming en financiële hulp van de overheid in het land zelf een project in het ziekenhuis van Soligorsk te realiseren. De hulp van de NCDO en de Wilde Ganzen zal daarbij gevraagd worden. In 2008 heeft SMHO al een bijdrage geleverd van 7.800 euro ten behoeve van het boerderijproject in Kalinovka.

J.P.Bours, voorzitter SMHO

Acties

Loterij

Gedurende het Helvoirts Weekend was het 4 dagen groot feest in het hele dorp. We organiseerden een loterij en kregen gratis kramen. Vele winkeliers en particulieren doneerden schitterende prijzen. Meer dan duizend loten werden verkocht door enthousiaste kinderen.

Flessenbonnenactie

In 3 maanden tijd spaarden klanten van Super de Boer 2700 euro aan flessenbonnen bij elkaar.

Kledingsactie

In juli werd door de stichting SMHO een kledingactie gehouden in Limburg. Vele mensen waren betrokken bij de voorbereidingen. In deze nieuwsbrief leest u over samenwerking met deze stichting in 2009.

Project 5e fase

Boerderij

De bouw van de boerderij is voltooid. Vijf jaar lang is er hard gewerkt door mensen in Nederland en Belarus. Dit jaar is een stalling voor landbouwwerktuigen gebouwd. Landbouwgrond werd uitgebreid naar 80 hectare, er wordt voer verbouwd voor dieren en voedsel voor kinderen. De overgebleven oogst wordt verkocht en de opbrengst besteed aan de instandhouding van de boerderij. Alle mogelijke landbouwmachines zijn aangeschaft en stallen gebouwd voor koeien, varkens en kippen. De opslag voor hooi en zaden is gereed. Een deel van ons project, de aardappelopslag, werd gefinancierd door de Belarussische overheid. Binnenkort kan men zelf krachtvoer maken door aanschaf van apparatuur die ook door leerlingen van de opleiding kan worden bediend.

Mini-leerboerderij

Dit project dat voor een groot deel gesponsord werd door Rotary Oisterwijk is nog niet helemaal klaar.

De stallen staan er en alle aanschaffen zijn gedaan. Men legt de laatste hand aan de bestrating. In de volgende nieuwsbrief doen wij uitgebreid verslag van dit zeer belangrijke project dat ook de jongere kinderen gelegenheid geeft voor dieren te leren zorgen als voorbereiding op de beroepsopleiding.

Beroepsonderwijs

Het onderwijsproject voor speciaal onderwijs is klaar wat betreft leermaterialen. Het leerprogramma is naar een hoger niveau gebracht waardoor de leerresultaten zijn verbeterd. De leerlingen krijgen praktijkonderwijs op de eigen boerderij en hebben daardoor een goede toekomst voor zich. De overheid financiert het personeel en garandeert werk en woonruimte voor schoolverlaters. In de meeste gevallen krijgen zij een baan op kolchozen. Begeleiding na het verlaten van de school is een onderwerp waar we heel hard aan gaan werken in 2009.

Zelfstandig leren wonen

Dit jaar is een begin gemaakt met de uitvoering van het project "zelfstandig leren wonen". Hoewel alles nog in het beginstadium verkeert en nog lang niet aan alle voorwaarden is voldaan krijgt het project langzaam vorm mede dank zij de hulp van zorginstellingen in Nederland. De overheid van Belarus heeft onlangs besloten ons te helpen en 30% van het project voor 2009 te financieren.

Gezamenlijk gaan we onze schouders zetten onder het eerste woonproject voor weeskinderen. Meer informatie over de opzet van dit project kunt u lezen in het artikel 'Leren zelfstandig wonen'. Hoewel de projecten "boerderij en onderwijs" door de stichting in 2009 niet langer financieel zullen worden

gesteund blijven we als stichting betrokken. Het is tijd voor de overheid van Belarus om de zaak over te nemen. Voor het speciaal beroepsonderwijs en het zelfstandig leren wonen van verstandelijk beperkte jongeren startte het Ministerie van Onderwijs in september 2008 een experimenteel wetenschappelijk project dat wordt begeleid

door professor Sjinkarenko van de Universiteit Maxima Tanga. Bij dit project zijn 5 weeshuizen betrokken waarbij ons weeshuis als voorbeeld dient. De uitkomst van dit 2-jarige Belarussische project zal van grote invloed zijn op de voorgenomen plannen om de ideeën van ons project in te voeren in alle weeshuizen van Belarus.

Resultaat van een bezoek aan Belarus

Jose Hennekam is schrijver en heeft al een aantal boeken uitgegeven. Hij heeft 3 weken in Kalinovka geleefd tussen de kinderen met als resultaat het boek *Pjotrs Borsjt* dat in 2009 verschijnt bij uitgeverij Karakter.

Als zombies liepen Janna en Tanja rond. 'Wauw, wat een gave plek,' fluisterde Janna. Haar stem weerkaatste in de ruimte en klonk alsof hij vanuit een diepe put kwam. 'Moet je die muren zien, en die vloer.' Tanja zei niets, ik zag haar alles in zich opnemen. Op de muur achterin waren met blauw krijt een paar lijnen getrokken en was iets geschreven. Nieuwsgierig liep ik er naar toe. Ik grijsde toen ik zag wat de lijnen voor moesten stellen. Een deur. 'Tanja's keuken' stond erop. Dat moest hij eergisteren nog snel gedaan hebben na ons gesprek met Andrei, een stilzitter was hij duidelijk niet. Tanja kwam naast me staan. Met haar lippen op elkaar geperst schudde ze vol ongelof haar hoofd. Een traan biggelde over haar wang. 'Jullie zijn hier met zijn tweeën al veel langer mee bezig, hè,' zei ze zacht terwijl ze naar de letters op

de muur staaarde. Ik had bijna gezegd 'ik wel' maar kon dat op tijd inslikken. In plaats daarvan zei ik: 'Andrei en ik komen hier inderdaad al een tijdje. Vind je het mooi?' 'Mooi? Het is schitterend. Moet je die sfeer voelen die hier hangt, zo... zo ontspannen, zo relaxed. Ideaal om te vertoeven, er gezellig te praten en lekker te eten. Ik zou me geen betere plek voor een restaurant kunnen voorstellen.'

Pjotrs Borsjt gaat over de kinderen van Belarus van na Tsjernobyl. Over Tanja, Nastja, Andrei, Dima en Janna, kinderen die door de indirecte gevolgen van die ramp zo beschadigd zijn dat ze in een internaat moeten wonen, kinderen die vechten om ooit op eigen benen te kunnen staan, kinderen die echt bestaan. En over Pjotr, de verschoppeling die, verstoken van warmte en zorg,

eenzaam knokt om zijn hoofd boven water te houden en daardoor alleen nog maar aan zichzelf kan denken. Ze hebben mij het verhaal van hun leven verteld, deze kinderen, verhalen waarbij de rillingen me over de rug liepen en die me 's nachts niet in slaap deden komen. Hun vechtlust om een zelfstandig bestaan op te bouwen heeft me geïnspireerd om **Pjotrs Borsjt** te schrijven, een roman over pijn en verdriet, maar ook over vreugde en hoop. Begin 2009 kunt u het lezen. De opbrengst van het boek komt geheel ten goede aan de *Stichting Weeshuizen Belarus*, een stichting waar ik trots op ben aan mee te mogen werken. En mocht u alvast wat willen lezen over het project en mijn verblijf in het internaat, ga dan naar www.josehennekam.com/weblog en scroll terug naar de eerste blogs.

Zelfstandig leren wonen

Er is een nieuw artikel in de wet opgenomen, daarin is het recht op speciaal onderwijs voor kinderen met een "bijzondere psychologische ontwikkeling" vastgelegd. De kinderen hebben recht op een voogd en gratis medische hulp. Dit jaar is besloten een wetenschappelijk experimenteel project uit te voeren in alle 5 internaten van het Minsk district. De kosten zijn geheel voor de Belarussische overheid. Ons internaat in Kalinovka staat daarin als MODEL centraal. Het Ministerie van Onderwijs in Minsk heeft opdracht gegeven en op 1 september 2008 is het project officieel gestart. Professor Sjninkarenko van de Pedagogische Universiteit Maxima Tanga is aangewezen om het project te leiden. Al enkele jaren hebben wij regelmatig overleg gehad met Sjninkarenko om het onderwijs en het niveau van de leerkrachten op een hoger niveau te brengen. Hijzelf en medewerkers van de universiteit hebben cursussen gegeven aan de leerkrachten en opvoeders in ons internaat wat een

opwaardering van hun diploma tot gevolg had. Het is natuurlijk fantastisch dat dit doorgezet wordt door de overheid zelf. Het experimentele project duurt 2 jaar. Als alles naar tevredenheid verloopt is er grote kans dat het door ons gestarte project voor speciaal onderwijs en zelfstandig wonen ingevoerd wordt op andere internaten in Belarus. Een mooier resultaat kunnen we niet bedenken!

Inmiddels hebben wij een werkgroep gevormd waarin 3 zorginstellingen, t.w. Orthopedagogisch Centrum Brabant, Saltho Onderwijs (onderdeel van de Koraalgroep) en Philadelphia Zorg en de afdeling buitenlandprojecten van Fontys Hogeschool vertegenwoordigd zijn. Deze werkgroep heeft een samenhangend model van zelfstandigheids-training en arbeidstoelating beschreven, dat richting kan geven aan de verdere ontwikkelingen op deze terreinen in Belarus. Samen met de mensen uit Belarus zal bekeken worden of dit

model geschikt en toepasbaar is te maken voor de situatie daar. Afzonderlijke initiatieven, zoals de huidige zelfstandigheidstraining in het speciaal daarvoor aangeschafte huisje in Kalinovka en een nieuw te bouwen woonvoorziening op het internaatsterrein voor de hoogste klassen, krijgen binnen dit model meer samenhang. Als het model wordt overgenomen, betekent dit dat er begeleidingsmethodes moeten komen en dat medewerkers opgeleid moeten worden in het trainen en begeleiden van jeugdigen op weg naar zelfstandig wonen en werken. Hierbij kan Belarus steun gebruiken vanuit Nederland. Overwogen wordt om hier een meerjarig Matraproject van te maken, zodat met kennis van de drie Nederlandse zorginstellingen en van de Fontyshogeschool (Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg, afdeling buitenlandse projecten) en met financiële steun van het ministerie van Buitenlandse Zaken het model geïmplementeerd kan worden.

Voor hen die willen is niets te moeilijk

Van de bestuurstafel

Van 2001 -2007 hebben Paul van Dam als voorzitter en Frans Bijnen als penningmeester zich ingezet voor het Agro-Socio-project in Kalinovka. In januari 2008 traden twee nieuwe bestuursleden toe, Hans Reijnders als penningmeester en Jos van Doren lid van het bestuur.

Afscheid

Met plezier hebben wij ruim 5 jaar als voorzitter en penningmeester zitting gehad in het bestuur van de stichting. Vooral het doel en de wijze waarop geopereerd werd spraken ons zeer aan. Geen overhead, geen strijkstok, alles gaat naar de kinderen in Belarus. Wij hopen Ria ondersteund te hebben bij het vele werk dat zij voor de stichting verricht. Wij wensen onze opvolgers en uiteraard Ria veel succes met de stichting in de komende jaren en bedanken onze medebestuurders voor de prettige samenwerking.

Paul van Dam en Frans Bijnen

Bestuurslid zijn van Stichting Weeshuizen Belarus

Voor mij is dit een leuke uitdaging, er komen hier een aantal aspecten uit mijn leven samen. Ik ben opgegroeid en werkzaam geweest in de landbouw; ruim 20 jaar heb ik mij actief als vrijwilliger ingezet voor lichamelijke en geestelijk gehandicapten. Daarnaast ben ik al 35 jaar actief in de ontwikkelingssamenwerking, waar sponsoring en verdieping mijn belangrijkste opdrachten

waren. Na benadering door de ZLTO, ben ik een paar jaar voorzitter geweest van de Agro-werkgroep van de stichting, waar we goede adviezen hebben kunnen geven op het gebied van een betere benutting van het produceren en bewaren van producten. Nu zit ik in het bestuur van de Stichting, waar het geheel van mijn kennis en ervaring bijeen komen. Het geheel past ook in onze privé-leidraad van het leven: "Geloof, Hoop en Liefde". Moge het mij, ons en de Stichting nog lang het genoegen gegund zijn dit werk vol te houden tot welbehagen van medemensen, die aandacht verdienen.

Lid van het bestuur Jos van Doren

Administratief toezicht op de zorgboerderij

In het Lustrumjournaal 2007, uitgegeven naar aanleiding van het vijfjarig bestaan van de Stichting, schreef ik in een artikel getiteld 'Hoe gaan we om met uw geld?' o.a. de volgende zinnen: "Hoe is het mogelijk vanuit Nederland toezicht en controle uit te oefenen op de gang van zaken in het weeshuis in Wit-Rusland? Het weeshuis staat wel

onder staatstoezicht, de controlevoorschriften worden naar de letter uitgevoerd."

En verder:

"Maar hoe zorgen we ervoor dat de opbrengst van de zorgboerderij wordt ontvangen en de transacties juist en volledig worden geadmistreerd? We zijn te rade gegaan bij een organisatie die er zijn beroep van maakt bedrijven en instellingen te controleren. Op ons verzoek ontwerpt Ernst & Young, register-accountants, voor de zorgboerderij een opzet van een administratieve organisatie."

Het is nu zover dat een conceptversie van het eerste deel beschikbaar is. Het is een beschrijving van de processen zoals deze volgens de accountant binnen de zorgboerderij zouden moeten verlopen. Hierna volgt nog deel twee met een beschrijving van de taken van de medewerkers en hoe de management-informatie er uit moeten zien. U ziet dat de stichting haar best doet om er steeds beter op toe te zien dat uw geld juist wordt besteed.

Penningmeester Hans Reijnders

't Ruiltje

Dank zij een tip van een goede kennis hoorde ik van het bestaan van de stichting Weeshuizen Belarus. Ik heb n.l. een tweedehands winkeltje voor kinderkleding en verkoop goede en leuke kleding. Mensen brengen de kleding bij mij en ik tracht die te verkopen. Als dat gelukt is krijgt men het geld min een klein percentage voor mij om de onkosten te dekken. Zo maak ik verschillende mensen blij:

- mensen die geld terug krijgen voor goede kleding
- mensen die op een goedkope manier de kindergarderobe kunnen aanvullen.
- het milieu wordt minder belast door minder grondstoffen en minder afval.

• de kinderen van het weeshuis zien er nu ook netjes en verzorgd uit. Zij zijn nu mijn "goede doel"!!!!

Het restant van de kleding dat niet verkocht is laat men vaak bij mij. Dat gaat naar het weeshuis in Belarus. Ik geef alleen die kleding waar ik zelf achter sta en die kwalitatief goed is!!!

Mensen zijn blij dat hun niet verkochte kleding niet zomaar in de container verdwijnt. De kleding is zeer welkom en daarom ben ik blij dat ik op deze manier ook een steentje bij kan dragen aan de kinderen van de stichting Weeshuizen Belarus.

www.truultje@hotmail.com

Leer van gisteren, droom van morgen en leef vandaag

Nederlandse kennis voor Belarus

In september brachten Nina Viktorovskaja, directeur van het Minsk districtencentrum voor speciaal onderwijs en Nikolaj Koelesj, eerste vice-directeur van het Uitvoerend Comité van het Departement van Onderwijs van het Minsk district een bezoek aan Nederland. Hun reactie op het werkbezoek.

De socialisatie van kinderen die bijzonder onderwijs nodig hebben is één van de fundamentele taken van speciaal onderwijs in de Republiek Belarus. Er zijn op dit moment besluitvormingen in Belarus gaande over dit onderwerp. In Nederland is er een enorme ervaring wat betreft het leren zelfstandig wonen voor kinderen met een verstandelijke beperking. Wij waren heel blij met de uitnodiging om in Nederland instellingen en de onderwijsmethodes te mogen bekijken.

Het doel van ons bezoek was te leren en te ervaren wat het zelfstandig wonen voor kinderen met een intellectuele achterstand betekent. Het is erg belangrijk om die praktijkervaringen in internaten in het Minsk district in te voeren. Tijdens de dagen van het bezoek waren wij erg geroerd door de openhartige, vriendelijke mensen die hun werkervaringen met ons wilden delen.

Wij zagen verschillende organisatievormen van zelfstandig wonen en het speciale onderwijssysteem in het instituut van de Salto-Koraalgroep in Bostel. De sociale vaardigheden die de kinderen leren geven hen de mogelijkheid als volwassenen zelfstandig te kunnen werken in uitstekende bedrijven als de Weener groep. Hier hebben mensen met een verstandelijke beperking niet alleen werk maar ook een uitstekende mogelijkheid met elkaar om te gaan als gelijken tussen andere mensen. Ons trof het grote instituut Viataal voor kinderen met gehoorproblemen, we maakten kennis met de moderne medische, pedagogische en sociale hulp. Hooggekwalificeerde specialisten beginnen hier al in een vroeg stadium met speciale onderwijsmethoden. De ervaring in deze instelling bewijst dat hoe vroeger men de gehoorstoornis aan het licht brengt des te meer specialisten de mogelijkheid hebben de kin-

deren te helpen en de beperking te compenseren.

Wij zagen met belangstelling de methode van Orthopedagogisch Centrum Brabant met een duidelijk systeem en oefening in het zelfstandig wonen. Deze methode stelt ons in staat onze Belarussische kinderen kennis te laten maken met deze oefeningen in de praktijk. Het schept mogelijkheden om met hulp van collega's uit Nederland gelijke voorwaarden te scheppen voor het leren zelfstandig wonen in het schoolinternaat in Kalinovka.

Het bezoek aan verschillende boerderijen stelde ons in staat met de Nederlandse natuur kennis te maken. Wij bewonderden boeren, die door van de vroege ochtend tot de late avond te werken, zulke prachtige resultaten behalen en tevens de integratieprojecten op de boerderij van de heer van Balkom.

Met veel interesse bezochten we Avans Hogeschool waar wij het onderwijssysteem konden vergelijken met die in Belarus en ons trof het hoge peil van het computeronderwijs, de diversiteit aan vormen en methodes van werken en tevens de grote verantwoordelijkheid van leerkrachten en studenten.

Wij herinneren ons de onvergetelijke ontmoeting met de burgemeester van Haaren de heer Ronnes, een charmante man die oprecht probeert mensen met een beperking in zijn dorpen te helpen. Ook herinneren we ons de fantastische avond met leden van het bestuur van de stichting en haar adviseur. Op deze avond maakten we kennis met mensen die vanuit hun gevoel de levensvoorwaarden van onze weeskinderen helpen te verbeteren zodat zij kunnen integreren in onze maatschappij. De dagen die we in Nederland doorbrachten hebben een onvergetelijke indruk achtergelaten. De schoonheid en de architectuur van de steden, de openheid en de charismatische mensen die ons begeleidden tijdens ons bezoek. Wij danken allen die ons ontvingen en ons lieten delen in een unieke ervaring. Bijzondere dank aan een bewonderenswaardig mens met een open en goed hart, de voorzitter van de Stichting Weeshuizen Belarus.

Nikolaj Koelesj en Nina Victorovskaja

Grond die met liefde bewerkt moet worden

In het allermooiste jaargetijde, de herfst in Belarus, maken we de balans op van het jaar 2008. Ik bedoel hier met name het werk op het land. Voordat ik op het internaat werkte was ik directeur van een kolchoz en dacht altijd dat het werken op het land van het internaat zeer eenvoudig was en geen grote zorgen opleverde. In de loop van het jaar waarin ik nu hier werkzaam ben, ben ik erachter gekomen dat het tegenovergestelde waar is. Het werk is zeer belangrijk en nodig, maar geeft vele zorgen. Maar als het resultaten oplevert, dan geeft dit enorm veel voldoening. Een jaar van werken, samen met de zeer actieve inzet van de stichting Weeshuizen Belarus en Maria Elisabeth Schraeverus, heeft ons goede resultaten opgeleverd. Er is een garage gebouwd voor auto's en landbouwwerktuigen, de hoeveelheid landbouwgrond is uitgebreid naar 80 hectaren, de oude varkensstal heeft een opknappbeurt gehad en de graanbouw laat perspectieven zien. Er ligt nu 125 ton graan opgeslagen bij het internaat. De graanopbrengst was 34,5 zentner (1 Russische zentner = 50 kg) per hectare. Natuurlijk is dit geen record vergeleken met de Nederlandse maatstaven, maar het belangrijkste hebben we echter bereikt: – Grond die met liefde bewerkt wordt, geeft de boer een rijke oogst. Er is

reserve om de graanopbrengst per hectare te vergroten en daardoor een rijkere oogst te krijgen. De goede kwaliteit van de aardappels, bieten en andere groenten geeft ons niet alleen een gevoel van vreugde, maar verplicht ons ook het nog beter te doen en de opbrengst te vergroten. De melkopbrengst op de boerderij is ook groter, de varkens groeien sneller en er worden kalveren gemest. De kinderen zien positieve veranderingen en daarom doen ze enorm hun best. Ze zien nu niet alleen

hoe het zou kunnen, maar hoe het ook echt moet. Al deze zaken zijn zeer belangrijk voor het leven op het internaat en geven ons veel vreugd. Dit betekent dat onze goede samenwerkingsrelatie voort zal blijven bestaan en dit oogstjaar zal een trend zetten voor de toekomst. Goede contacten dienen voor de kinderen als brug bij hun overgang naar volwassenheid.

Aleksandr Oesik, directeur van de boerderij van het internaat

Rotary Tilburg Leijdal

Uit de nieuwsbrief van juni 2005: De fundamenten van de stallen voor varkens, kippen en kalkoenen zijn klaar. Rotary Club Tilburg-Leijdal en TiKiKo uit Tilburg zijn hiervan de grote sponsors. De vorst is voorbij en de bouw gaat één dezer dagen van start.

Rotary Club Tilburg Leijdal sluit zijn aandeel af

Ik moest eerlijk gezegd even nakijken wanneer de samenwerking tussen de Rotary Club Tilburg Leijdal en de Stichting Weeshuizen Belarus ook al weer begonnen was. De nieuwsbrief van juni 2005 meldt overduidelijk dat de fundamenten voor de stallen gelegd zijn. In mijn archief dateren de eerste gegevens van januari 2003. Op dat ogenblik was er nog sprake van een 'vooronderzoek' naar de haalbaarheid van het project in Belarus. Het heeft toen nog ruim een jaar geduurd voor binnen onze club de zaak werd vlotgetrokken. Het echte werk begon wat ons betreft in mei 2004 op een koud en zeer lawaaiig terras, waar het eerste gesprek werd gevoerd met het bestuur van het Tilburgs Kinderkoor TiKiKo over samenwerking voor de productie van een musical ten behoeve van het project in Belarus. Een soortgelijke samenwerking tussen Leijdal en TiKiKo was eerder succesvol gebleken voor een project in Bangladesh. Het klikte opnieuw en vanaf dat moment liep alles als een trein. We hadden maar iets meer dan een half jaar! Op 18 en 19 december 2004 'stond' Alice de musical in twee uitverkochte voorstellingen in de Stadsschouwburg van Tilburg. In de eerste plaats hadden de kinderen van TiKiKo een grandioze tijd met de voorbereiding en de uitvoeringen van "Alice", maar zij waren zich ook bewust van het verder liggende doel: het verbeteren van de leefomstandigheden van hun leeftijdgenootjes in het verre Belarus. Ten tweede konden het

bestuur van TiKiKo en Rotary Club Tilburg Leijdal terugzien op een succesvolle samenwerking die in elk geval binnen de Rotary Club tot meer samenhang en vriendschap had geleid. Last but not least, de financiële opbrengst van de musical, vermeerderd met een premiebedrag van de Wilde Ganzen, leidde tot de realisering van het uiteindelijke doel: de bouw van stallen op het terrein van het weeshuis in Kalinovka. Dat zou uiteraard allemaal nooit gebeurd zijn als Ria Schraeverus daar niet met zachte en zo nodig met harde, maar in elk geval met dwingende hand de leiding over had gehad. Op 22 augustus 2008 heeft de Rotary Club zijn aandeel in dit nog veel meer omvattende project afgesloten. Daarbij is verheugd geconstateerd dat niet alleen de eigen doelstellingen zijn gehaald, maar dat de invloed van het project in Belarus veel en veel verder gaat. Het lijkt erop dat Ria de verhoudingen - om maar twee voorbeelden te noemen - binnen zowel het Ministerie van Onderwijs als de Wit-Russische douane heeft opgeschud; belangrijker is dat het recht op onderwijs voor gehandicapte kinderen nu formeel is vastgelegd in de onderwijswet in Belarus. Dat zijn indrukwekkende resultaten, waarvoor zij terecht is geëerd met het Ridderschap in de Orde van Oranje Nassau en als de tekenen niet bedriegen, zal Wit-Rusland deze hulding nog eens (dunnetjes?) overdoen. Ria, de samenwerking met jou was perfect. Jij bleek effectief en efficiënt, maar vooral ook heel plezierig en innemend. Toen ik naar je afsluitende verhaal bij ons op de club zat te luisteren, moest ik ineens aan Elisabeth von Thüringen denken. Ik wens je graag heel veel verder succes in Belarus en in elk geval een veel langer leven dan Elisabeth. Maar die is wél heilig verklaard.

Gerard A.M. van den Heuvel

Uitgevoerde projecten 2008

De garage

Ontginning extra hectaren

Apparatuur voor het maken van krachtvoer

De Mini-leerboerderij

Tsjernobyl

Op 26 april 1986 explodeert de vierde reactor van de kerncentrale bij Tsjernobyl in de Oekraïne als gevolg van een mislukt experiment. De autoriteiten proberen het ongeluk geheim te houden. De plaatselijke bevolking wordt geëvacueerd. Een radioactieve wolk verspreid zich over Noordwest-Europa. In de besmette gebieden wonen meer dan vijf miljoen mensen. In de eerste dagen na de ramp komen tientallen mensen om, honderdduizenden raken betrokken bij de bestrijding van de gevolgen. Velen lopen stralingsziekten op, worden invalide of overlijden vroegtijdig aan kanker. Rond de reactor wordt een sarcofaag gebouwd die de verdere uitstoot van radioactieve stoffen moet tegengaan. In 1991 valt de Sovjet-Unie uiteen en wordt de Oekraïne en ook Belarus onafhankelijk. In de tweede reactor van Tsjernobyl breekt brand uit. Onder zware internationale druk sluit de Oekraïne in 2000 de Tsjernobyl-centrale. De sluiting wordt gefinancierd door de zeven rijkste landen.

De verboden zone rond de kerncentrale van Tsjernobyl is onbewoond. Op de kaart is dit niet aangegeven, maar achter de namen van tientallen dorpen staat "onbewoond". In de dagen die volgden op 26 april 1986 is de voltallige bevolking, ruwweg in een straal van 30 kilometer rond de centrale geëvacueerd. De bewoners, veelal onkundig van de omvang van de ramp, werden in bussen gestouwd en afgevoerd. Velen zagen hun huizen nooit terug. In Belarus hebben de wolken radioactieve

deeltjes 23% van het land besmet. Pas jaren later, soms 4 jaar na de ramp werden mensen uit de besmette gebieden geëvacueerd. Men wist niet hoe groot de gevolgen van de ramp waren. Ruim 60% van de kinderen in Belarus leed aan schildklierkanker, nu is dat procentueel minder. Nu nog steeds 22 jaar na de ramp sterven veel mensen aan kanker, de straling die men toen heeft opgelopen heeft hun lichaam verwoest. Een langzame maar zekere dood.

De in 1986 verwoeste reactor rust nu onder een grijze sarcofaag. Het is een inderhaast gebouwd omhulsel van beton en staal dat verdere uitstoot van radioactief materiaal moet voorkomen. De sarcofaag echter is niet hermetisch gesloten en aan vervanging toe. Er wordt constant aan gewerkt om het omhulsel te verstevigen. Men werkt aan een nieuw hermetisch gesloten omhulsel dat zeker honderd jaar dienst moet gaan doen. In die periode moeten de hoog radioactieve afvalstoffen die zich nog onder de sarcofaag bevinden verwijderd worden. Een arbeider zei: "mensen werken op dit moment onder een hoog stralingsniveau en staan bloot aan hoge doses maar dit werk moet worden gedaan om verdere activiteiten in de toekomst mogelijk te maken". Vele mensen in Belarus zien de gevaren van de straling nog steeds niet. Een chauffeur uit Belarus zei: "Meteen na de ramp nam ik een borrel. Ze zeiden ons dat het hielp tegen de straling". Een ander zegt: "Ik voel me goed. Ik drink geregeld een glaasje wodka. Het is toch allemaal voorbij".

Onderscheiding in Belarus

V.L.N.R. Gedeputeerde Inna Bariewa, Directeur Weeshuis-Internaat Gennadi Ermak, Ria Schraeverus, Gedeputeerde

Op 10 oktober werd mij een onderscheiding uitgereikt door de voorzitter van het Parlement in het Huis van Afgevaardigden te Minsk. Zelden werd een zo hoge onderscheiding uitgereikt aan buitenlanders. Het Parlement en de Raad van de President besloten deze medaille uit te reiken voor "de betekenisvolle schat aan informatie en het realiseren van de vooruitgang van de sociale politiek van de Republiek Belarus en de jarenlange activiteiten". Het was een enorme ervaring ontvangen te worden door een volle zaal met afgevaardigden. Na de plechtige opening van de vergadering volgde een toespraak, de uitreiking van de medaille en een officieel document. Met een enorme bos bloemen en een daverend applaus verliet ik de zaal. Na vele felicitaties werd ik naar het Uitvoerend Comité van het Departement van

Onderwijs gebracht waar opnieuw felicitaties wachtten. Op mijn verzoek was er een vergadering belegd waar nieuwe projecten voor 2009 besproken werden. Hier kreeg ik de officiële toezegging, na een jaar van besprekingen met diverse overheidsinstanties, dat minimaal 30% van de begroting voor de realisatie van een eerste wooncentrum voor verstandelijk beperkte jongeren door de overheid van Belarus zou worden bekostigd. Voor de stichting is deze medaille een geweldige steun bij de uitvoering van haar projecten. De naam van de stichting zal vele deuren in Belarus openen en het zal gemakkelijker zijn moeilijke zaken op te lossen. Ik wil nogmaals benadrukken dat dit niet mogelijk was geweest zonder uw aller steun.

Ria Schraeverus

Dank aan.....

Anton Jurgens Fonds
ASML Foundation
Baars Amsterdam
Drukkerij Croon, Litho en Druk
Durendaal Oisterwijk
Elling Genève
Haëlla stichting
Harmonie Helvoirt
Helvoirts Weekend + sponsors
Hurk v.d. Helvoirt
KICI kleding inzameling
Landmanschool Helvoirt
Missieproktuur Kapucijnen
NCDO
Notaris Witlox
Roessel v. Helvoirt
Rotary Oisterwijk
Stichting Bijdrage tot meer Geluk
Stichting Bisschop Bekkers
Stichting Henriette Fonds
Stichting Leijfonds
Stichting SMHO
Stichting Tsjernobyl
Stichting Wilde Ganzen
Stichting Zandstaete
Studio Jean Philipse
En natuurlijk last but not least...
aan donateurs, volmachthouders
en iedereen die op welke wijze ook
geholpen hebben om de projecten
te verwezenlijken